



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet**

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &  
Festos, ab ipso Auctore confectus

**Stengel, Georg**

**Ingolstadii, 1651**

12. An, & quomodo pisces extra aquam viuere, & spirare postint?

**urn:nbn:de:hbz:466:1-45686**

Strabo lib. 4.  
Geograph.

Polyb. lib. 54.  
hist. Athen.  
lib. 8, c. 1.

pisces voluerint promptè excipiunt. Quod si hoc testimonium vacillat, ob illa verba: *ut nec credere dignum sit*, Strabonem adiuuamus: *E Pyrena fluunt Roscyno, ait, & Illybernis, uterque orbem habens cognominem. Roscynoni etiam lacus est propinquus, ac paulo supra mare locus aquosus, plenus salinarum, is etiam fossiles habet mugiles; ubi enim duos aut tres pedes foderis, immisso in aqua limosam tridente, configere licet piscem eum iusta magnitudinis, in alitur limo sicut anguilla.* Certè ut nemo negare potest, pisces à glacie, tempore hiemali, intercipi, ita proteruum est, inficiari, pisces ab arenis aut limo obrui. Ita Polybius, planiciem esse, inquit, post Pyrenem, ad Narbonem usque fluvium, per quam Illybernis, & Roscynus ciuitates à Celtis conditas eiusdem nominis alluentes defluunt, in qua pisces sint effossi. Habet autem hac planicies terram exolutam, multumq; gramen innatum. Subter terra est sabulosa ad duas vel tres vlnas, sub qua aqua inuenitur, qua à fluminibus aberrauit, in qua pisces sub terra discurrunt per riuos ipsi cibi gratia: quia graminis radicibus mirum in modum delectantur, totam planiciem idcirco pisces subterranei occuparunt, quos excauantes capiunt. Hæc Polybius. Et apud Athenæum, Democritus: *Opus est autem, inquit, ut vos etiam pisces, effossos dictos, in obsonium parum capiat, qui nascuntur in Heraclea, & apud Tinam Milesiorum coloniam; de quo scribit Theophrastus. Hic idem Philosophus de piscibus, in glacie, per hiemem compactis, qui non prius sentiunt, aut mouentur, quam in ollas coniecti coquantur. Illud proprium est, quòd præter hos, ijs piscibus accidit in Paphlagonia, qui effossi dicuntur: nam in profundum, in ijs locis excavarit, inquit, qua neque fluiorum, neque calidarum aquarum habeant fluxus, piscesq; ibi viuos inueniri.*

XII.

Sed hinc nascitur altera quæstio, Quomodo hi pisces extra suum elementum viuere; & tertia, Quomodo intra terram respirare possint? Ad tertiam facilis est responsio. Si enim (ut aduersarij volunt, & se demonstrare putant) certius est, pisces omnino non respirare, nullo aëre ad respirandum indigent. Quòd si autem sub glacie suffocati pisces ostendunt, illos aëre indigere, multa dici possunt. Nam sicut urinatores spongiam oleo imbutam in os induunt, quando sub aquis sunt;



ita sapius vidimus carpionem, panis bolo imposito, diu extra aquam viuere: si ergo illis spongiæ oleum pro aëre, huic panis bolus, pro aqua esse potest, cur non & frigida terræ gleba id pisci præstare queat? Deinde: *Quidquid est*, ait Plinius, *hoc certe minns admirabile facit talparum vita, subterranei animalis, nisi fortè vermium terrenorum & piscibus natura est.* Siue ergo aëre opus est piscibus, possunt in terræ cauernis tantundem habere, quantum talpæ; siue vermium more, suo se succo refrigerant; non necesse est illos terræ infertos statim extinguere. Vidi ego præstantem medicum, qui cum viperam triduo suspendisset, & suffocatam arbitrans, superinfuso vndique gypso, eius lineamenta in modulo exprimere vellet, dissecto, post aliud triduum, jam indurato gypso, profliente bestia viua, ac sibilante, & carcerarium suum quærente, periclitatus est. Vidi & ipse viperam, è gypsato sepulchro rediuiuam. Cur non & pisces ad eundem modum aliquamdiu viuere, sub terris possent, qui alioqui diu satis, sine vlla respiratione sub aquis degunt? Denique esto, nihil ibi aquarum, nihil succi, nihil sæpe etiam sit alimenti, facile concedo, plurimos emori, & in lapides indurescere; quod etiam ipsis plantis, fruticibus & herbis contingit ab arenâ interceptis paulatim lapidescente. Tales pisces, frutices, herbulas in saxis fissis, prope Kellhemium in Bauaria inuentas, mihi olim in Rorensis cœnobij bibliotheca monstratas memini, quamquam vtrique monstratas loco monstri. Est enim non solum inconsuetum, sed etiam naturæ ordini aduersum, vt extra aquam degant pisces, aut vt piscatio in terris institui possit; sicut esset, si aliquis in mari venaretur. Hæc de aquaticis monstris, quæ in dubium vocantur.

Terra quoque fertur alere quasdam portentosas, vel quasi portentosas bestias, quas quidam negant in rerum natura inueniri, & fabulis permixtas rapiunt in quæstionem. Talis bestia est Monoceros, de quo D. Ambrosius ita scripsit: *S Ambros. Cornua quomodo posuit unicornum, requirendum, cum ipse unicornus inter generationes ferarum, vt periti aiunt, non inueniatur. Reddit hoc animal suspectum, quod passim pro fabula habetur.*

Oooo 2 antur

Plin. lib. 9.  
Nat. histor.  
cap 57.

Alfred M...

XIII.  
S Ambros.  
lib. 11.